

1-2
09

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ
ΕΚΔΟΣΗ

7^ο & 8^ο ΤΕΥΧΟΣ

σε πρώτη
ανάγνωση
&
ακρόαση

ΕΝΩΣΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

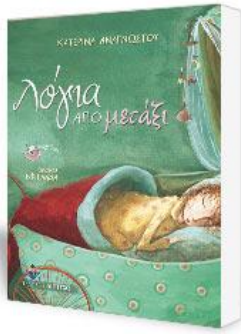
<http://mspv.primarymusic.gr/mspv/>

ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΒΑΘΜΙΔΑ

Η συμβολή του
εκπαιδευτικού υλικού
στην εκπαιδευτική
έρευνα και πράξη

ISSN 1790-773X

Αναγνώστου Κατερίνα

«Λόγια από μετάξι»,
Μια ιστορία με 20 νανουρίσματα

από την
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΕΡΑΛΗ – ΜΟΣΧΟΥ

Το βιβλίο της Κατερίνας Αναγνώστου «Λόγια από μετάξι, Μια ιστορία με 20 νανουρίσματα» κυκλοφόρησε το 2008 από τις εκδόσεις «ΔΙΠΤΥΧΟ», στη σειρά «δωράκια για σένα».

Το παραμύθι ξεκινά με έναν γλάρο που πέταξε ψηλά στον ουρανό, βαστώντας στο ράμφος του μια σπουδαία είδηση... Μαζί του ξεκινά και το ταξίδι της ζωής ενός μωρού. Από την αγωνία της γυναίκας, που θα γίνει μητέρα, για τον ερχομό του μωρού μέχρι το πρώτο του περπάτημα, όλα μπλέκονται αρμονικά σ' ένα παραμύθι που φαντάζει πέρα για πέρα αληθινό...

Μέσα από τις σελίδες του βιβλίου, με την υπέροχη, ρομαντική εικονογράφηση της Έφης Λαδά, οι αναγνώστες θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν τις Μοίρες που έρχονται να ευχηθούν στο μωρό, το πρώτο μπανάκι του βρέφους, το ξαφνικό ξύπνημά του μέσα στη νύχτα, το παιχνίδι του με τις νεράιδες και τους ήρωες των παραμυθιών.

Και αργότερα, θα ακούσουν τις ευχές και τα ταχταρίσματα συγγενών και φίλων, θα παρευρεθούν τη βάπτισή του, όπου θα πάρει τ' ονοματάκι του, θα το συνοδεύσουν στον πρώτο του περίπατο στο πάρκο. Καθώς κυλάει γρήγορα ο χρόνος, γρήγορα θα μεγαλώνει και το μωρό... Κάθε του κίνηση θα είναι ένα κοσμοϊστορικό γεγονός. Όλα θα θέλει να τ' αγγίξει και να τα δοκιμάσει...

Σε κάθε μικρό του βήμα, σε κάθε του κατόρθωμα, θα το συντροφεύει ένα γλυκό τραγουδάκι, ένα τρυφερό νανούρισμα...

Από τα είκοσι νανουρίσματα που συνοδεύουν το μωρό στο μεγάλωμά του, τα δέκα έχουν μελοποιηθεί από τους Βαγγέλη Καλημέρη - Γιώργο Μικρό - Γιάννη Μαραγκό και ερμηνεύονται από τις Λιζέτα Καλημέρη - Κατερίνα Παλαιθοδώρου - Νάσια Γκόφα, στο CD που εμπεριέχεται μέσα στο βιβλίο.

Πρόκειται για μελωδικά και συνάμα σύγχρονα νανουρίσματα που θα κάνουν κάθε μανούλα να ανυπομονεί να φτάσει η ώρα του ύπνου για να τραγουδήσει στο αγγελούδι της....

Τασούλα Τσιλιμένη

« Ο κύριος Μπου »

εκδ. Δίπτυχο, Αθήνα 2008

από την
ΑΘΗΝΑ ΓΕΡΑΛΗ-ΜΟΣΧΟΥ

Το βιβλίο « ο κύριος Μπου » της Τασούλας Τσιλιμένη κυκλοφόρησε τον Οκτώβριο του 2008 από τις εκδόσεις Δίπτυχο στη σειρά ιστορίες για το νηπιαγωγείο.

Ο ήρωας της ιστορίας είναι ο Τάκης ο Τρομάρας, ή αλλιώς ο κύριος Μπου. Ο Τάκης είναι πολύ πλακατζής και του αρέσει να κάνει σε όλους « μπου » για να τους τρομάξει. Εκείνοι ξαφνιάζονται, τρομάζουν, γλιστρούν, πέφτουν ... Οι σκανταλιές του κυρίου Μπου είχαν θαυμαστά αποτελέσματα: η δασκάλα έπεσε από τη σκάλα, η Αραμπέλα κατάπιε μια καραμέλα και στη γιαγιά έπεσαν τα γυαλιά.

Η συγγραφέας καλεί τους μικρούς αναγνώστες να δώσουν το δικό τους τέλος στην ιστορία δημιουργώντας κι άλλες σκανταλιές του Τάκη. Έπειτα δίνει κι εκείνη τη δική της λύση, όπου ο κύριος Μπου - που πια αποκαλύπτεται ότι είναι μπαλόνι - κάνει ο ίδιος « μπουμ! », όταν αγκαλιάζει την αγαπημένη του, την Πινέζα τη Μπουμπού.

Η Διατσέντα Παρίση εικονογραφεί τους ήρωες του βιβλίου αποτυπώνοντας τις εκφράσεις φόβου στα πρόσωπά τους και μας παρουσιάζει σταδιακά, από σελίδα σε σελίδα τη φιγούρα του κυρίου Μπου αποκαλύπτοντας την ταυτότητά του.

Μέσα από αυτή την έμμετρη ιστορία η Τασούλα Τσιλιμένη φέρνει τα παιδιά σε επαφή με το συναίσθημα του φόβου και στοχεύει στην αντιμετώπισή του, αλλά και στην αποτροπή από την πρόκληση φόβου στον άλλο.

Στο τέλος του βιβλίου υπάρχουν σελίδες δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι δυνατόν να απευθυνθούν και σε παιδιά πρώτης σχολικής ηλικίας. Οι μικροί αναγνώστες καλούνται να συζητήσουν για το συναίσθημα του φόβου, να δημιουργήσουν ομοιοκατάληκτα δίστιχα, να ζωγραφίσουν τον Τάκη τον Τρομάρα κι ακόμη, να ασχοληθούν με παροιμίες και λαϊκές εκφράσεις, να μετρήσουν και να γνωρίσουν τα γεωμετρικά σχήματα.

Το βιβλίο συνοδεύεται από CD που περιλαμβάνει όλη την ιστορία ηχογραφημένη. Η μουσική είναι του Φώτη Μυλωνά και τραγουδά η Διαλεχτή Καμπάκου.

«24 τραγούδια του Μάνου Χατζιδάκι, για νέους πιανίστες» (Πλήρης έκδοση)

Μεταγραφή: Τάκης Φαραζής

Εκδόσεις: fagotto

από τον
ΒΑΣΙΛΗ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟ

Το βιβλίο «24 τραγούδια του Μάνου Χατζιδάκι» που περιλαμβάνει τις ομώνυμες μεταγραφές για πιάνο του Τάκη Φαραζή, έρχεται να προστεθεί στην ελληνική μουσική βιβλιογραφία ανανεώνοντας αφενός το ρεπερτόριο της πιανιστικής φιλολογίας, αναδεικνύοντας αφετέρου το έργο του συνθέτη Μάνου Χατζιδάκι μέσα από μια εκπαιδευτική διάσταση.

Η πλήρης έκδοση περιλαμβάνει δύο τεύχη που περιέχουν τα 24 τραγούδια σε πιανιστική γραφή, καθώς και σε μορφή μουσικών οδηγών, πληροφορίες για την προέλευση των τραγουδιών, ένα πλήρες παράρτημα των χρησιμοποιούμενων μουσικών όρων και, τέλος, ένα cd που περιέχει όλα τα κομμάτια του βιβλίου ερμηνευμένα από το δημιουργό του, Τάκη Φαραζή, όπως επίσης και μερικές παραλλαγές επιλεγμένων κομματιών για μικρά μουσικά σύνολα.

Όσο αφορά στη μουσική σημειογραφία, εκείνο που πρέπει να επισημάνουμε θετικά είναι η πολύ εμπειριστατωμένη χρήση των ερμηνευτικών συμβόλων (σύμβολα δυναμικών, φραζαρίσματος, ρυθμικής αγωγής, έκφρασης) η οποία σε συνδυασμό με την ακρόαση του cd, αποτελεί αφορμή για τον εκπαιδευόμενο πιανίστα να διεισδύσει στην ουσία της μουσικής ερμηνείας. Οι παρτιτούρες στο σύνολό τους είναι ευανάγνωστες, ξεκάθαρες στην αντιστικτική γραφή και καθώς όλες είναι δισέλιδες, διευκολύνουν το μελετητή να αφοσιωθεί στη μουσική του ανάγνωση, χωρίς καμία δυσκολία.

Εκείνο όμως που θα πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα είναι η εκπαιδευτική φιλοσοφία της συγκεκριμένης έκδοσης. Καταρχήν τα κομμάτια είναι επιλεγμένα ώστε να περιλαμβάνουν ένα αξιοσημείωτο εύρος ρυθμικής ποικιλίας, όχι τόσο σε μετρικές ενδείξεις (4/4, 3/4, 2/4, 5/8 κ.λ.π.), όσο σε ποικιλία γραφής. Ενδεικτικά αναφέρω τα κομμάτια αρ. 3, 9, 12, 14, 15 και 23 που είναι γραμμένα στη μετρική ένδειξη των 2/4 και προσφέρουν διαφορετικές αφορμές στον εκπαιδευτικό για να θίξει θέματα τόσο τεχνικά, όσο και ερμηνευτικά. Το κομμάτι αριθμός 3 (*Ο κυρ Αντώνης*) παραπέμπει σε γραφή στο πρώτο Bach και ο δάσκαλος του πιάνου μπορεί να εκμεταλλευτεί το συγκεκριμένο κομμάτι προς την προσέγγιση του baroque ύφους με μια μελωδία οικεία στο αυτί των ελλήνων σπουδαστών. Το κομμάτι αριθμός 9 (*Θαλασσοπούλια μου*), γραμμένο και ερμηνευμένο με καθαρά ρομαντικό ύφος μπορεί να ειδωθεί από πλευράς δασκάλου, παράλληλα με τα παιδικά κομμάτια του Schumann, τους μήνες του Tchaikovsky, τα παιδικά κομμάτια του Γιάννη Κωνσταντινίδη, ακόμα και με το μικρόκοσμο του Bartók. Το κομμάτι αριθμός 12 (*Η μικρή Ραλλού*) αποτελεί ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα αντιστικτικής γραφής με μελωδικές γραμμές που στηρίζουν τη

μελωδία, καθώς και μιμητικά μοτίβο που προσφέρουν ενορχηστρωτική ποικιλία. Το κομμάτι αριθμός 14 (*Ο αμαξάς*) αν και γραμμένο με λίγες τεχνικές απαιτήσεις, παραπέμπει και σε ύφος baroque (όσο αφορά στο γράψιμό του) και σε ύφος ρομαντικό, (όσο αφορά στη ρυθμική απόδοση των φράσεων) και συνδυάζει ταυτόχρονα παραδοσιακούς μελωδικούς δρόμους (τριημιτόνιο στην εισαγωγή) και κλασική αρμονία (ναπολιτάνικη πτώση στο δεύτερο τμήμα της μελωδίας). Το κομμάτι αριθμός 15 (*Υμηττός*) αποτελεί μια πολύ καλή άσκηση μελέτης του staccato, και της αντίθεσης legato-staccato, ενώ το κομμάτι αριθμός 23 (*Κεμάλ*) δίνει την ευκαιρία για μια πολύ καλή μελέτη της τεχνικής portato.

Διατρέχοντας τα δύο τεύχη, ο ειδικός αναγνώστης (καθηγητής πιάνου) αντιλαμβάνεται ότι πρόκειται για μια πολύ καλά οργανωμένη δουλειά, η οποία πέραν του ότι περιέχει αντιπροσωπευτικά τραγούδια του συνθέτη που γράφτηκαν για τον κινηματογράφο, το θέατρο και για μουσικές παραστάσεις, του δίνει την ευκαιρία να εστιάσει από την αρχή στις ερμηνευτικές αρχές που πρέπει να διέπουν την πιανιστική εκτέλεση. Η πληθώρα των στυλ που θίγονται είναι εύκολα εμφανής (baroque, κλασικό, ρομαντικό, ελληνική εθνική σχολή, σύγχρονο), οι τεχνικές απαιτήσεις συμφωνούν απόλυτα με τον υπότιτλο «για νέους πιανίστες» (το τεχνικό επίπεδο αναφέρεται σε μαθητές επιπέδου 2^{ης} κατωτέρας έως 2^{ης} μέσης) και η γραφή των κομματιών είναι φρέσκια και απλή, χωρίς να υστερεί σε μελωδική ευκρίνεια και αρμονική πληρότητα. Η επιφανειακή ευκολία όσο αφορά στο τεχνικό επίπεδο συνδυάζεται με αυξημένες απαιτήσεις όσο αφορά στη φρασολογία, τις τρίλιες, την απόδοση των αντιστικτικών γραμμών, τους χρωματισμούς και τέλος τη χρήση της τεχνικής του pedal, που είναι και το μόνο που λείπει από τη σημειογραφία στις παρτιτούρες. Αυτό θα πρέπει κάθε διδάσκων να το «αποκρυπτογραφήσει» από το cd και να το εντάξει στη διδασκαλία του. Η έκδοση αυτή στηρίζει κατά τη γνώμη μου την αξία της, στην προαναφερθείσα μίξη των στοιχείων της φιλοσοφίας της (τεχνική απλότητα-ερμηνευτική δυσκολία) και δε θα πρέπει να ειπωθεί μόνο από τη σκοπιά της σωστής απόδοσης των φθόγγων. Σε μια τέτοια περίπτωση το αποτέλεσμα θα είναι φτωχό και ανούσιο, μιας και η μουσική, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την έννοια της ερμηνείας.

Καταλήγοντας θα ήθελα να εκφράσω την ευχή να λειτουργήσει η συγκεκριμένη έκδοση ως αφορμή για να υπάρξουν και άλλες παρόμοιες δουλειές, οι οποίες οφείλουν σταδιακά να ανανεώσουν το ρεπερτόριο της σπουδής των οργάνων και προπαντός να το επικαιροποιήσουν. Είναι λυπηρό να σκεφτεί κανείς ότι οι μαθητές την εποχή του Bach, του Beethoven και του Chopin σπούδαζαν με κομμάτια που ακούγονταν στην εποχή τους και οι σημερινοί μαθητές σπουδάζουν με κομμάτια εκείνης της εποχής, χωρίς να τους δίνεται η ευκαιρία να χρησιμοποιούν ένα σύγχρονο ρεπερτόριο για την εξέλιξή τους, ιδίως δε όταν δεν προτίθενται να διαλέξουν κλασικό προσανατολισμό.

ΜΟΥΣΙΚΗ
ΣΕ ΠΡΩΤΗ
ΒΑΘΜΙΔΑ

ISSN 1790-773X